

Y Ganolfan
Dysgu Cymraeg
Genedlaethol —
National Centre
for Learning Welsh

Adroddiad Blynnyddol

Annual Report

1 Awst 2016 i 31 Gorffennaf 2017

1 August 2016 to 31 July 2017

Y Ganolfan
Dysgu Cymraeg
Genedlaethol —
National Centre
for Learning Welsh

Adroddiad Blynnyddol

Annual Report

1 Awst 2016 i 31 Gorffennaf 2017

1 August 2016 to 31 July 2017

Cynnwys

Straeon dysgwyr	4
Croeso	8
Rhagair y Prif Weithredwr	10
Amdanom ni	14
Amcan Strategol 1	20
Amcan Strategol 2	24
Amcan Strategol 3	32
Amcan Strategol 4	40
Amcan Strategol 5	46
Cysylltwch â ni:	54

Contents

Learner stories	5
Welcome	9
Chief Executive's Foreword	11
About us	15
Strategic Objective 1	21
Strategic Objective 2	25
Strategic Objective 3	33
Strategic Objective 4	41
Strategic Objective 5	47
Contact us:	54

Straeon dysgwyr

Mae unigolion ledled Cymru yn dysgu'r Gymraeg am bob math o resymau – i gefnogi eu plant mewn ysgolion Cymraeg, i ehangu dewisiadau gwaith neu i ymgysylltu â'r gymuned leol. Dyma hanes rhai o'r dysgwyr hynny.

Richard Furniss

Dysgu'r Gymraeg yn agor drysau

Penderfynodd Richard ddysgu'r Gymraeg er mwyn ei helpu i ddod o hyd i waith yng Nghymru.

Cafodd Richard ei eni yng Nghroesoswallt a symudodd i bentref Little Ness yn Sir Amwythig, lle'r aeth e i'r ysgol. Doedd dim Cymraeg o gwbl yn ei deulu.

Dechreuodd ddysgu'r iaith yn 2005 ac ar hyn o bryd mae'n dilyn Cwrs Meistroli gyda Dysgu Cymraeg Gogledd Orllewin. Mae e bellach yn byw yn Ynys Môn gyda'i wraig Delyth ac yn gweithio i gwmni Egniöl ym Mangor, cwmni ymgynghorwyr sy'n gweithio dros Brydain ym meysydd yr amgylchedd, peirianneg ac iechyd a diogelwch.

Mae Richard wedi cyrraedd rownd derfynol cystadleuaeth Dysgr y Flwyddyn Eisteddfod Genedlaethol Ynys Môn 2017.

Meddai Richard: "Dw i'n hoffi'r ffaith fod dysgu Cymraeg wedi agor drysau i mi, nid yn unig yn y gwaith ond wrth wneud ffrindiau newydd. Dw i hefyd yn dysgu am hanes a diwylliant y wlad dw i'n byw ynndi."

Learner stories

People across Wales learn Welsh for all kinds of reasons – to support their children in Welsh-medium education, to extend their work choices or to connect with their local community. Here are some of their stories.

Richard Furniss

Learning Welsh opens doors

Richard decided to learn Welsh to help him find work in Wales.

Richard was born in Oswestry and moved to a small village in Shropshire called Little Ness, where he went to school. There was no Welsh in the family.

Richard started to learn Welsh in 2005 and is now following an advanced course with Learn Welsh North West. He lives in Anglesey, with his wife Delyth, and works for consultants Egniöl, in Bangor, in the fields of the environment, engineering and health and safety.

Richard has reached the final round of the Learner of the Year award at the 2017 Anglesey National Eisteddfod.

Richard says: "I like the fact that learning Welsh has opened doors for me, not only at work but in making new friends. I also learn about the history and culture of the country where I live."

Lynn Bateman

Mwynhau ymarfer y Gymraeg y tu allan i'r dosbarth

Mae Lynn yn ddysgwraig frwdfrydig sydd wedi gwneud cynnydd ardderchog ers iddi ddechrau dysgu'r Gymraeg ddwy flynedd yn ôl.

Dechreuodd Lynn ar gwrs sabothol yng Ngholeg Cambria yn 2015, cyn ymuno â chwrs wythnosol gyda Dysgu Cymraeg Gogledd Ddwyrain.

Mae Lynn yn mwynhau ymarfer y Gymraeg y tu allan i'r dosbarth ac mae'n mynd i weithgareddau anffurfiol, yn bennaf yn ardal Wrecsam. Mae hi'n hyderus iawn wrth siarad Cymraeg ac mae'n esiampl wych i'w chyd-ddysgwyr.

Enillodd Lynn wobr Dysgwr y Flwyddyn - Dysgu Cymraeg Gogledd Ddwyrain yn seremoni wobrwyd Coleg Cambria 2017.

Llun o Lynn gyda'r cyflwynydd Jason Mohammad yn noson wobrwyd Coleg Cambria.

Lynn is pictured with presenter Jason Mohammad at Coleg Cambria's awards ceremony.

Lynn Bateman

Practising Welsh outside the classroom is fun

Lynn is an enthusiastic Welsh learner who's made excellent progress since starting to learn Welsh two years ago.

Lynn started learning on a sabbatical course with Coleg Cambria in 2015, before joining a weekly course with Learn Welsh North East.

Lynn enjoys practising Welsh outside the classroom and attends informal Welsh-speaking activities, mainly in the Wrexham area. She's confident speaking Welsh and is an excellent role model to her fellow students.

Lynn won the Learner of the Year award – Learn Welsh North East Wales at Coleg Cambria's awards ceremony 2017.

Faaeza Jasdanwalla-Williams

Dalwch ati!

Daw Faaeza o'r India yn wreiddiol. Mae ei rhieni a'i brawd a'i deulu yn byw yno o hyd, ond mae Faaeza yn byw yn Aberystwyth, lle mae'n darlithio yn adran hanes Prifysgol Aberystwyth.

Mae Faaeza wrth ei bodd yn dysgu ieithoedd gwahanol ac mae'n awyddus i ddysgu'r Gymraeg am ei bod yn byw yng Nghymru.

Fe ddilynodd gwrs haf gyda Dysgu Cymraeg Ceredigion - Powys - Sir Gâr yn 2011 ac mae wedi bod yn dysgu ar ei liwt ei hun ers hynny. Mae'n mwynhau gallu siarad Cymraeg gyda phobl leol ac mae'n teimlo'n rhan o'r gymuned. Cyngor Faaeza i ddysgwyr eraill yw i ddal ati - hyd yn oed os yw'n ymddangos yn anodd ar adegau.

Faaeza Jasdanwalla-Williams

Keep going!

Faaeza is originally from India. Her parents and her brother and his family still live there, but Faaeza now lives in Aberystwyth, where she lectures in the history department at Aberystwyth University.

Faaeza loves learning different languages and was keen to learn Welsh as she now lives in Wales. She followed a summer course with Learn Welsh Ceredigion - Powys - Carmarthenshire in 2011 and has continued to learn independently since then.

She enjoys speaking Welsh with local people and says she feels part of the community. Her advice to other learners is to keep going, even if it feels hard at times – don't give up!

Croeso

Cadeirydd Bwrdd Cwmni y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol

Mae llwyddiannau blwyddyn gyntaf y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn cynnwys sefydlu Canolfan ag iddi lywodraethiant gref, tîm gweithredol effeithiol a systemau cadarn. Rwy'n ddiolchgar am gydweithrediad darparwyr gwersi Cymraeg sydd wedi ymuno â ni yn y fenter arloesol hon gyda'r nod o godi safonau i ddysgwyr ym mhob rhan o Gymru. Bu nifer o heriau yn y flwyddyn gyntaf, ond wynebwyd hwy yn hyderus. Datblygwyd a rhoddwyd polisiau a gweithdrefnau newydd ar waith.

Mae awydd y Ganolfan i roi'r dysgwr yng nghanol ei gwaith yn glir, a bydd cynyddu'r niferoedd o oedolion sy'n dysgu ac yn defnyddio'r Gymraeg yn flaenoriaeth. Yn ei Chynllun Strategol ar gyfer 2016-20 nodwyd sut y bwriad a fynd ati i gyflawni hyn, ac mae'n braf gweld adroddiad cadarnhaol yn y ddogfen hon ar gyflawniadau'r flwyddyn gyntaf o weithredu.

Yn ogystal â'r canolbwytio ar y ddarpariaeth, mae uchafbwyntiau'r flwyddyn i mi wedi cynnwys sefydlu'r wyl 'Ar Lafar' a phartneriaethau gwych gyda Chyngor Llyfrau Cymru a'r Mudiad Meithrin a fydd yn arwain at gynyddu'r cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio eu Cymraeg.

Hoffwn ddiolch i fy nghyd-aelodau o Fwrdd y Cwmni am eu gwaith, ac i Efa Gruffudd Jones, a'i thîm, am eu harweiniad cadarn. Rwyf hefyd yn ddiolchgar i aelodau Bwrdd Ymgynghorol y Ganolfan, ac yn arbennig i'r Cadeirydd, Dr Haydn E Edwards, am eu cyngor arbenigol wrth osod cyfeiriad strategol i'r Ganolfan.

Yr Hybarch Randolph Thomas

Welcome

Chair of the Board of Directors of the National Centre for Learning Welsh

The successes of the National Centre for Learning Welsh in its first year include establishing a strong governance structure, an effective executive team and robust systems. I'm grateful to our providers of Welsh courses for their cooperation and for joining us in this pioneering venture, which aims to raise standards for learners across Wales. There were a number of challenges in this first year, but they were met with confidence. New policies and procedures were developed and implemented.

The Centre's wish to place learners at the heart of its work is clear, and increasing the numbers of adults learning and using Welsh is a priority. In its Strategic Plan for 2016-2020, the Centre describes how it will achieve this aim, and I'm delighted to see a positive report on its many achievements.

In addition to a focus on the provision, the year's highlights for me include establishing a new festival for Welsh learners, 'Ar Lafar', and forming exciting partnerships with the Welsh Books Council and Mudiad Meithrin early years specialists. These developments will lead to an increase in the opportunities for learners to use their Welsh.

I would like to thank my fellow members on the Board of Directors for their work and Efa Gruffudd Jones and her team for their strong leadership. I'm also grateful to the members of the Centre's Advisory Board, in particular its chairman, Dr Haydn E Edwards, for their expert advice in setting the Centre's strategic direction.

The Venerable Randolph Thomas

Rhagair y Prif Weithredwr

Braint yw gallu adrodd ar flwyddyn weithredol gyntaf y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, corff a grëwyd i roi arweiniad strategol i'r maes dysgu Cymraeg i Oedolion.

Mae rôl bwysig iawn i ddysgwyr y Gymraeg wrth gyflawni nod Llywodraeth Cymru o greu miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Wrth i'r Ganolfan roi argymhellion adroddiad Llywodraeth Cymru, 'Codi Polygon: adolygiad o Gymraeg i Oedolion', ar waith, gwelodd y maes ad-drefnu sylweddol, gyda'r nod o hwyluso cydweithio a chodi safonau i'r dyfodol. Mae'r Ganolfan wedi gosod, drwy ei Chynllun Strategol, raglen uchelgeisiol i'w chyflawni dros y blynnyddoedd nesaf, sy'n adeiladu ar argymhellion 'Codi Polygon'.

Yn ystod y flwyddyn gyntaf, lluniwyd cwricwlwm cenedlaethol am y tro cyntaf erioed; datblygwyd cyrsiau newydd a chyhoeddwyd Safle Rhyngweithiol sy'n cynnig un pwynt cyswllt canolog i ddysgwyr. Lansiwyd cynllun arloesol i gynorthwyo pobl i ddysgu'r Gymraeg yn y gweithle. Rydym yn ddiolchgar i Lywodraeth Cymru am ei blaengaredd wrth fuddsoddi yn y cynllun hwn fydd yn cefnogi cyflogwyr i ddarparu gwasanaethau Cymraeg.

Bu'n flwyddyn o sefydlu, o ad-drefnu, ac o roi cynlluniau newydd ar waith. Rydym wedi gosod gweithdrefnau yn eu lle er mwyn rhannu arfer dda ar draws Cymru, ac wedi datblygu polisiau newydd a fydd yn ein cynorthwyo i godi safonau.

Rydym yn croesawu casgliadau adolygiad Estyn o waith y Ganolfan ac edrychwn ymlaen at gydweithio gyda'n darparwyr i sicrhau bod dysgwyr yn cael y profiadau gorau wrth ddysgu Cymraeg.

O'r cychwyn cyntaf, rydym wedi bod yn awyddus i greu un ganolfan genedlaethol y mae pawb yn gallu teimlo'n rhan ohoni. Edrychwn ymlaen at barhau i ddatblygu dros y blynnyddoedd nesaf. Byddwn yn creu gwersi, gyda phwyslais ar ddysgu ar-lein. Bwriadwn roi sylw manwl i gasglu data cyson a pherthnasol am y maes, er mwyn hwyluso cynllunio strategol; a byddwn yn mynd ati i ystyried sut gallwn ddenu a datblygu gweithlu brwdfrydig i'r dyfodol.

Byddwn yn sefydlu Fframwaith Ansawdd Cenedlaethol ac yn gweithredu cynlluniau marchnata cenedlaethol er mwyn denu mwy o ddysgwyr at yr iaith.

Chief Executive's Foreword

It is a privilege to report on the first operational year of the National Centre for Learning Welsh, a new body established to provide strategic leadership to the Welsh for Adults sector.

Welsh learners have a key role to play in achieving the Welsh Government's aim of creating a million Welsh speakers by 2050. As the Centre acted on the recommendations of the Government's report, 'Raising our sights: a review of Welsh for Adults', the sector underwent major change, with the aim of facilitating cooperation and raising standards for the future. In its Strategic Plan, the Centre has set out an ambitious programme for the coming years, which builds on the recommendations of 'Raising our Sights.'

During our first year, a national Welsh for Adults curriculum was written; new courses were developed and an Interactive Site created, which acts as one point of contact for learners. A pioneering programme to support people to learn Welsh in the workplace was launched. We are grateful to the Welsh Government for investing in this programme which will support employers to provide bilingual services.

It has been a year of consolidation, restructuring and of implementing new plans. We have introduced procedures to share best practice across Wales and have developed new policies which will help us raise standards.

We welcome the conclusions in Estyn's review of the Centre's work and look forward to working with our providers to ensure learners have the best experiences when learning Welsh.

From the very first, we have wanted to create one national centre for everyone. We look forward to further developments over the coming years. We will create courses, with an emphasis on online learning. We will pay close attention to collecting meaningful data about the sector on a regular basis, in order to facilitate strategic planning; we will also consider how we can attract and nurture an enthusiastic workforce for the future.

A National Quality Framework will be introduced and we will implement national marketing plans to attract more learners to the Welsh language.

Drwy'r cyfan oll rydym yn rhoi pwyslais ar ddatblygu partneriaethau fydd yn arwain at gyfleoedd gwych i ddysgwyr ddefnyddio eu Cymraeg mewn pob math o gyd-destunau.

Mawr yw fy niolch i'r holl diwtoriaid sydd wedi cynnig anogaeth wych i ddysgwyr gydol y flwyddyn ac i'r darparwyr sydd wedi cynllunio rhaglen lawn o hyfforddiant trwy Gymru.

Diolch i bawb sydd wedi ymuno yn y gwaith o sefydlu'r Ganolfan yn llwyddiannus, gan gynnwys ein Cyfarwyddwyr Cwmni ac aelodau ein Bwrdd Ymgynghorol. Hoffwn ddiolch yn arbennig i fy nghydweithwyr ymroddedig sydd wedi sicrhau sylfeini gwych i'r Ganolfan.

Mae cyfarfod â dysgwyr o bob rhan o Gymru wedi bod yn ysbrydoliaeth.

Efa Gruffudd Jones

Efa Gruffudd Jones gydag Alun Davies, Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes, yn lansiad y cynllun cydweithio newydd gyda Duolingo. Yn y cefndir, mae neges fideo gan Gina Gotthelf, Is-lywydd Twf Duolingo yn yr Unol Daleithiau.

Efa Gruffudd Jones is pictured with Alun Davies, the Minister for Lifelong Learning and Welsh Language, at the launch of the new partnership with Duolingo. A video message from Gina Gotthelf, VP of Growth at Duolingo, based in the US, plays in the background.

Throughout, there will be an emphasis on developing innovative partnerships which will lead to exciting opportunities for learners to use their Welsh in all sorts of contexts.

I'm very grateful to all the tutors for their wonderful encouragement to learners throughout the year and to the providers who have developed a comprehensive programme of training across Wales.

My thanks go to everyone who has joined us in the successful work of establishing a Centre, including our Company Directors and the members of our Advisory Board. I would also like to give special thanks to my colleagues who have shown such commitment in establishing firm foundations for the Centre.

Meeting Welsh learners in all parts of Wales has been an inspiration.

Efa Gruffudd Jones

Amdanom ni

Cefndir

Ym mis Mai 2015, dyfarnwyd i Brifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant y gwaith o sefydlu'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, corff newydd hyd braich wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Ganolfan yn gyfrifol am bob agwedd ar y rhaglen addysg gymunedol Cymraeg i Oedolion - o'r cwricwlwm ac adnoddau i ymchwil, marchnata ac e-ddysgu.

Y deilliannau craidd a osodwyd i'r Ganolfan gan y Llywodraeth yw:

- ▲ Bod yn sefydliad gweledol sy'n gosod cyfeiriad strategol cenedlaethol i'r maes.
- ▲ Cynnig arweiniad i ddarparwyr Cymraeg i Oedolion.
- ▲ Codi safonau addysgu a dysgu Cymraeg i Oedolion.
- ▲ Datblygu cwricwlwm cenedlaethol difyr, priodol ac o safon a chynhyrchu adnoddau sy'n addas i bob mathau o ddysgwyr.

About us

Background

In May 2015, the work of establishing the National Centre for Learning Welsh, a new arm's length body funded by Welsh Government, was awarded to the University of Wales Trinity Saint David. The Centre is responsible for all aspects of the community education programme, Welsh for Adults – from the curriculum and resources to research, marketing and e-learning.

The core outcomes set for the Centre by the Welsh Government are to:

- ▲ Be a visible institution setting a national strategic direction for the Welsh for Adults sector.
- ▲ Provide leadership for the Centre's providers.
- ▲ Raise standards in teaching and learning Welsh.
- ▲ Develop a high quality, appropriate, modern, engaging national curriculum and produce resources suitable for a range of learners at all levels.

Ar 1 Awst 2016 trosglwyddodd y cyfrifoldebau am y maes yn llwyr i'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, a dechreuodd y Ganolfan ariannu 11 o ddarparwyr yn dilyn proses o ad-drefnu a lleihau nifer y darparwyr. Mae'r darparwyr yn cynnig gwersi ar draws Cymru, ac yn cefnogi dysgwyr y Gymraeg. Cynhelir y gwersi mewn cymunedau ac anelir at sicrhau bod modd i bawb ddod o hyd i gwrs ar y lefel gywir o fewn pellter rhesymol o'u cartref neu fan gwaith.

Darparwyr	Ardal Llywodraeth Leol
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gogledd Orllewin North West	Prifysgol Bangor/ Grŵp Llandrillo Menai Gwynedd, Môn, Conwy
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gogledd Ddwyrain North East	Coleg Cambria/ Popeth Cymraeg Wrecsam, Flint, Dinbych
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Ceredigion-Powys	Prifysgol Aberystwyth Ceredigion, Powys
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Sir Gâr Carmarthenshire	Prifysgol Aberystwyth/ Cyngor Sir Gâr Sir Gâr
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Sir Benfro Pembrokeshire	Cyngor Sir Benfro Penfro
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Ardal Bae Abertawe Swansea Bay Region	Prifysgol Abertawe Abertawe, Castell-nedd, Port Talbot
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Morganwg Glamorgan	Prifysgol De Cymru Rhondda Cynon Taf, Pen-y-bont ar Ogwr, Merthyr Tudful
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gwent	Coleg Gwent Mynwy, Casnewydd, Blaenau Gwent, Torfaen, Caerffili
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Y Fro / The Vale	Cyngor Bro Morgannwg Bro Morgannwg
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Caerdydd / Cardiff	Prifysgol Caerdydd Caerdydd
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Nant Gwrtheyrn	Nant Gwrtheyrn Cenedlaethol

On 1 August 2016 responsibility for the sector transferred to the Centre, which began funding 11 providers following a re-structuring process to rationalise the number of providers. The providers offer courses across Wales and support Welsh learners. Classes are held in diverse community settings; our aim is that people can find a suitable class within a reasonable distance of their home or workplace.

Providers	Local Authority Area
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gogledd Orllewin North West	Bangor University/ Grŵp Llandrillo Menai Gwynedd, Anglesey, Conwy
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gogledd Ddwyrain North East	Coleg Cambria/ Popeth Cymraeg Wrexham, Flint, Denbigh
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Ceredigion-Powys	Aberystwyth University Ceredigion, Powys
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Sir Gâr Carmarthenshire	Aberystwyth University/ Carmarthenshire County Council Carmarthenshire
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Sir Benfro Pembrokeshire	Pembrokeshire County Council Pembrokeshire
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Ardal Bae Abertawe Swansea Bay Region	Swansea University Swansea, Neath and Port Talbot
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Morganwg Glamorgan	University of South Wales Rhondda Cynon Taf, Bridgend, Merthyr Tydfil
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Gwent	Coleg Gwent Monmouth, Newport, Blaenau Gwent, Torfaen, Caerphilly
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Y Fro / The Vale	Vale of Glamorgan County Council Vale of Glamorgan
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Caerdydd / Cardiff	Cardiff University Cardiff
 dysgcymraeg.cymru learnwelsh.cymru Nant Gwrtheyrn	Nant Gwrtheyrn residential centre Nationally

Cynllun Strategol

Yn dilyn ymgynghori eang, cyhoeddwyd Cynllun Strategol 2016-2020 ar gyfer y maes dysgu Cymraeg ym mis Gorffennaf 2016. Mae'r cynllun yn cynnwys pum prif amcan:

1. Datblygu rhaglen arloesol o gyrsiau atyniadol ac addas i ddysgwyr gan wneud defnydd llawn o'r dechnoleg ddiweddaraf.
2. Datblygu cynlluniau arloesol i sicrhau cyfleoedd a chyd-destunau i'r dysgwyr ddefnyddio eu Cymraeg yn hyderus.
3. Sefydlu rhwydwaith o ddarparwyr er mwyn cynnig gwasanaeth o ragoriaeth.
4. Codi proffil y maes a chynyddu'r niferoedd sy'n dechrau cyrsiau ac yn parhau i ddysgu'r Gymraeg.
5. Sefydlu a chynnal gweithdrefnau i gefnogi'r gwasanaeth.

Dyma'r tro cyntaf i gorff cynllunio cenedlaethol ar gyfer dysgu Cymraeg gael y cyfle i gynllunio'n strategol a rhannu arfer dda ar draws Cymru.

Strategic Plan

Following widespread consultation, a national Strategic Plan for the period 2016-2020 was published in July 2016. The Plan includes five key objectives:

1. Develop an innovative programme of attractive and suitable courses for learners making full use of the latest technology.
2. Develop innovative schemes to secure opportunities and contexts where learners can use their Welsh with confidence.
3. Establish a network of providers to offer a service of excellence.
4. Raise the profile of the sector and increase the numbers who start courses and continue to learn Welsh.
5. Establish and maintain service support procedures.

This is the first time a national planning body for learning Welsh has had the opportunity to plan strategically and share best practice across Wales.

Amcan Strategol 1: Datblygu rhaglen arloesol o gyrsiau atyniadol ac addas i ddysgwyr gan wneud defnydd llawn o'r dechnoleg ddiweddaraf.

Cwricwlwm Cenedlaethol
Cyrsiau newydd
Adnoddau arloesol ar-lein

Un o'r blaenoriaethau cyntaf wrth sefydlu'r Ganolfan oedd gosod seiliau cadarn ar gyfer datblygu rhaglen o gyrsiau blaengar a chyfoes. Aed ati, felly, i greu cwricwlwm cenedlaethol safonol ar gyfer y maes, a hynny am y tro cyntaf erioed, er mwyn diffinio galluoedd yn y Gymraeg, cynnig canllaw i diwtoriaid a sicrhau cysondeb.

Ymgynghorwyd ar gwricwlwm drafft a chyhoeddwyd fersiwn derfynol, sy'n nodi lefelau Fframwaith Cyffredin Ewrop. Golyga hyn y gallwn ddisgrifio lefel cyrsiau Cymraeg yn unol â chyrsiau mewn ieithoedd eraill ar draws Ewrop. Mae'r cwricwlwm wedi cael croeso arbennig, yn enwedig gan ddatblygwyr polisi ym maes addysg.

Yn dilyn llunio'r cwricwlwm, mae'r Ganolfan wedi cynllunio rhaglen dreigl o gyhoeddi cyrsiau arloesol i'w defnyddio ar draws y maes. Am y tro cyntaf, bydd gan ddysgwyr a thiwtoriaid fynediad at ddeunyddiau dysgu cenedlaethol a fydd yn sicrhau cysondeb ar draws Cymru. Mae'r Ganolfan yn cynnull grŵp o randdeiliaid arbenigol o bob rhan o Gymru wrth ddatblygu'r cynnwys.

Yn ystod 2015-2016 cafodd dau gwrs newydd eu llunio, un ar lefel Mynediad a'r llall ar lefel Uwch. Bydd y cyrsiau hyn yn cael eu peilota yn 2017-2018. Yn dilyn y peilot, bydd mireinio pellach, gyda chyrsiau eraill yn cael eu llunio yn 2017-2018. O'r cychwyn cyntaf bydd dysgwyr a thiwtoriaid yn gallu defnyddio deunyddiau dysgu ategol fydd yn cael eu cyflwyno ar-lein.

Cyflwynwyd gwrs yn seiliedig ar gyfres ddetectif S4C, Y Gwyll, a bwriedir cyflwyno gwrsi cyfoes ychwanegol yn 2017-2018 er mwyn cyfoethogi profiadau'r dysgwyr a'u cyflwyno i'r byd Cymraeg cyfoes. I'r perwyl hynny, hefyd, crëwyd pecyn ar gyfer dysgwyr a thiwtoriaid yn seiliedig ar gynhyrchiad Theatr Genedlaethol Cymru o'r ddrama Macbeth, mewn cydweithrediad â'r Theatr a Nant Gwrtheyrn.

Strategic Objective 1: Develop an innovative programme of attractive and suitable courses for learners making full use of the latest technology.

National Curriculum
New courses
Innovative online resources

One of the first priorities in establishing the Centre was to set a strong foundation for the development of a programme of contemporary and progressive courses. A national curriculum was developed, for the first time ever, in order to define Welsh language capabilities, offer a guide to tutors and ensure consistency.

Following a consultation on a draft curriculum, a final version - which includes the levels laid out in the Common European Framework - was published. This means Welsh course levels can be described in line with other languages across Europe. The curriculum has been warmly received, especially by policy developers working in the education sector.

With a curriculum now in place, the Centre is planning the phased introduction of innovative courses to use across the sector. For the first time, learners and tutors will have access to national learning materials which will ensure consistency across Wales. The Centre has convened a group of expert stakeholders from all parts of Wales to help develop content.

During 2015-2016 two new courses were created, one at Entry (Mynediad) level and one at Advanced (Uwch) level. These courses will be piloted in 2017-2018. Following the pilot, there will be further improvements, with other courses drawn up in 2017-2018. From the very first, learners and tutors will be able to use supplementary learning materials which will be available online.

A lesson based on the popular S4C detective series, Y Gwyll/Hinterland, was developed. Further contemporary lessons will be introduced in 2017-2018 in order to enrich the learning experience and introduce learners to different aspects of Welsh-language culture. To that end, a pack for learners and tutors based on the national Welsh-language theatre of Wales, Theatr Genedlaethol Cymru's, Welsh-language production of Macbeth was also produced, in cooperation with the Theatr and Nant Gwrtheyrn.

I gyd-fynd â'r adnoddau newydd, bydd pwyslais cynyddol ar ddefnyddio dulliau hunan-asesu ar-lein er mwyn ymbweru dysgwyr i fesur cynydd. Bydd Cyd-bwyllgor Addysg Cymru (CBAC) yn parhau i ddarparu arholiadau ar gyfer y maes.

Daeth dros gant o diwtoriaid o bob cwr o Gymru ynghyd ar gyfer cynhadledd genedlaethol, a gynhalwyd ym mis Gorffennaf 2016. Jane Lloyd, Rheolwr Dilysu ALTE (The Association of Language Testers in Europe) oedd y siaradwraig wadd, ac roedd yn gyfle i gael perspectif rhwngwladol ar waith y Ganolfan.

Mae oddeutu 16,000 o oedolion yn dilyn cyrsiau Cymraeg i Oedolion ledled Cymru, gyda gweithlu o 460 o diwtoriaid yn eu dysgu. Mae cyrsiau Cymraeg i Oedolion ar gael ar wahanol lefelau, sy'n cyd-fynd â lefelau dysgu Fframwaith Cyffredin Ewrop:

Enw'r lefel	Disgrifiad o'r lefel	Lefelau dysgu Fframwaith Cyffredin Ewrop	Isafswm oriau cyswllt a argymhellir
Mynediad	Cyrsiau ar gyfer dechreuwyr.	A1	120
Sylfaen	Cyfre i fyfyrwyr gryfhau eu sgiliau siarad.	A2	120
Canolradd	Mwy o bwyslais ar ysgrifennu, darllen a gwrandu, ond cryfhau sgiliau siarad yw'r flaenoriaeth.	B1	120
Uwch	Cyfre i gryfhau sgiliau ysgrifennu ond gwella sgiliau siarad yw'r prif nod o hyd.	B2	360
Hyfedredd	Ar gyfer dysgwyr profiadol yn ogystal â siaradwyr rhugl sydd eisiau cryfhau eu sgiliau.		

To accompany the new teaching and learning resources, there will be an increasing emphasis on using online self-assessment methods in order to empower learners to measure progress. The Welsh Joint Education Committee (WJEC) will continue to provide examinations for the sector.

Over a hundred tutors from across Wales attended a national conference, held in July 2016. Cambridge University language expert Jane Lloyd was the guest speaker and it was an opportunity to gain an international perspective on the Centre's work.

Around 16,000 adults follow Welsh for Adults courses across Wales, with a workforce of around 460 tutors. Welsh for Adults courses are available at different levels, which are in line with the Common European Framework:

Name of level	Description of level	Learning levels of the Common European Framework	Recommended minimum number of contact hours
Entry	Courses for beginners.	A1	120
Foundation	An opportunity for students to strengthen their speaking skills.	A2	120
Intermediate	More emphasis on writing, reading and listening, but enhancing speaking skills is a priority.	B1	120
Advanced	An opportunity to strengthen writing skills; the main emphasis is on improving speaking skills.	B2	360
Proficiency	For experienced learners and fluent speakers who want to strengthen their skills.		

Amcan Strategol 2: Datblygu cynlluniau arloesol i sicrhau cyfleoedd a chyd-destunau i'r dysgwyr ddefnyddio eu Cymraeg yn hyderus.

Cymraeg Gwaith/Work Welsh
Ar Lafar
Gweithio mewn partneriaeth

Cymraeg Gwaith/Work Welsh

Un o'r meysydd twf ar gyfer dysgu a defnyddio'r Gymraeg yw'r defnydd ohoni yn y gweithle, ym mhob math o gyd-destunau. Yn sgil cyhoeddiad ym mis Hydref 2016 gan Lywodraeth Cymru y byddai hyd at £3 miliwn yng nghyllideb 2017-2018 ar gyfer datblygu cynlluniau i ddatblygu dysgu'r Gymraeg yn y gweithle, datblygwyd cynllun busnes gan y Ganolfan.

Enw'r Cynllun yw Cymraeg Gwaith/ Work Welsh. Y nod yw cynnig amrywiaeth o gyfleoedd i weithwyr mewn amryfal sectorau i ddysgu a gwella'u Cymraeg er mwyn ei defnyddio'n hyderus yn y gweithle a thu hwnt.

Mae'r rhaglen yn cefnogi gweithwyr ar wahanol lefelau, p'un ai ydynt yn ddechreuwyr neu'n siaradwyr mwy profiadol. Mae pwyslais hefyd ar wella hyder pobl sydd eisoes yn siarad Cymraeg ond sy'n teimlo'n ansicr am ddefnyddio'r iaith mewn cyd-destun gwaith.

24

Strategic Aim 2: Develop innovative schemes to secure opportunities and contexts where learners can use their Welsh with confidence.

Cymraeg Gwaith/Work Welsh
Ar Lafar Welsh Learners' Festival
Working in partnership

Cymraeg Gwaith/Work Welsh

One of the growth areas for learning and using Welsh is the workplace, in all types of contexts. Following the Welsh Government's announcement in October 2016 that up to £3m would be included in the 2017-2018 budget for developing plans to support learning Welsh in the workplace, the Centre developed the Cymraeg Gwaith/Work Welsh programme.

The programme's aim is to offer a variety of opportunities to workers in different sectors to learn and improve their Welsh in order to use the language confidently in the workplace and beyond.

The programme supports workers at different levels, whether they're beginners or more experienced speakers. There is also an emphasis on building confidence among people who already speak Welsh but who feel unsure about using the language in a work context.

25

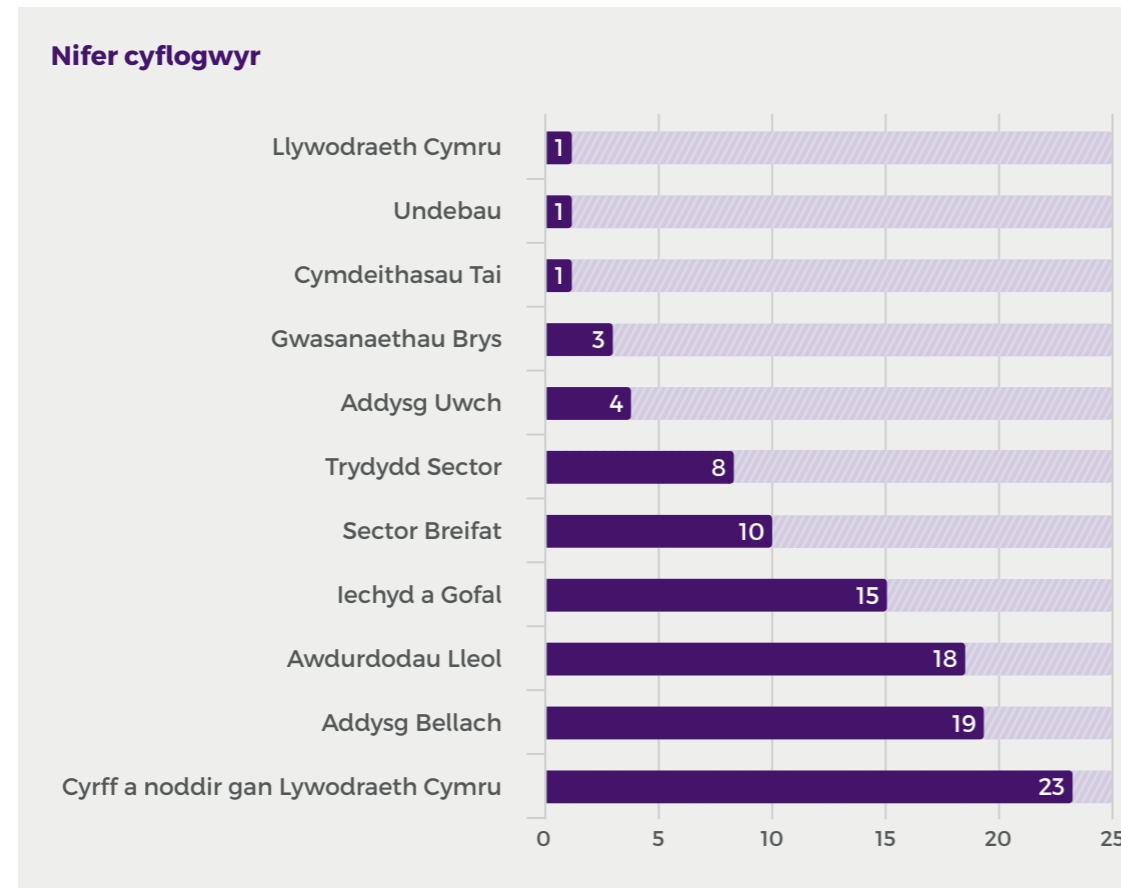
Mae sawl elfen yn perthyn i Cymraeg Gwaith/Work Welsh.

- ▲ Gwasanaeth a Gwybodaeth i gyflogwyr '**Cymraeg Gwaith**'
- ▲ Cwrs ar-lein ar gyfer dechreuwyr '**Croeso Cymraeg Gwaith**'
- ▲ Cyrsiau dwys estynedig '**Dysgu Cymraeg Gwaith**'
- ▲ Cyrsiau preswyl pum niwrnod codi hyder '**Defnyddio Cymraeg Gwaith**'

Cynhaliwyd cyfres o weithgareddau hyrwyddo ac ymgysylltu gyda chyflogwyr i godi profil Cymraeg Gwaith/Work Welsh a'r sector yn ei gyfarwydd. Cafwyd ymateb cadarnhaol gan gyflogwyr.

- ▲ Cynhyrchwyd Pecynnau Gwybodaeth Cymraeg Gwaith sy'n cynnwys manylion am y cynllun ac astudiaethau achos.
- ▲ Datblygwyd cyflwyniadau Cymraeg Gwaith wedi eu teilwra ar gyfer sectorau gwahanol.
- ▲ Trefnwyd lansiad swyddogol a digwyddiad cyhoeddi.
- ▲ Cynhaliwyd digwyddiadau mewn gweithleoedd.
- ▲ Anfonwyd gohebiaeth at 1,000 o gyflogwyr.

Dyma grynodeb o'r math o sectorau a'r nifer o gyflogwyr sydd wedi ymrwymo i'r cynllun hyd yma:

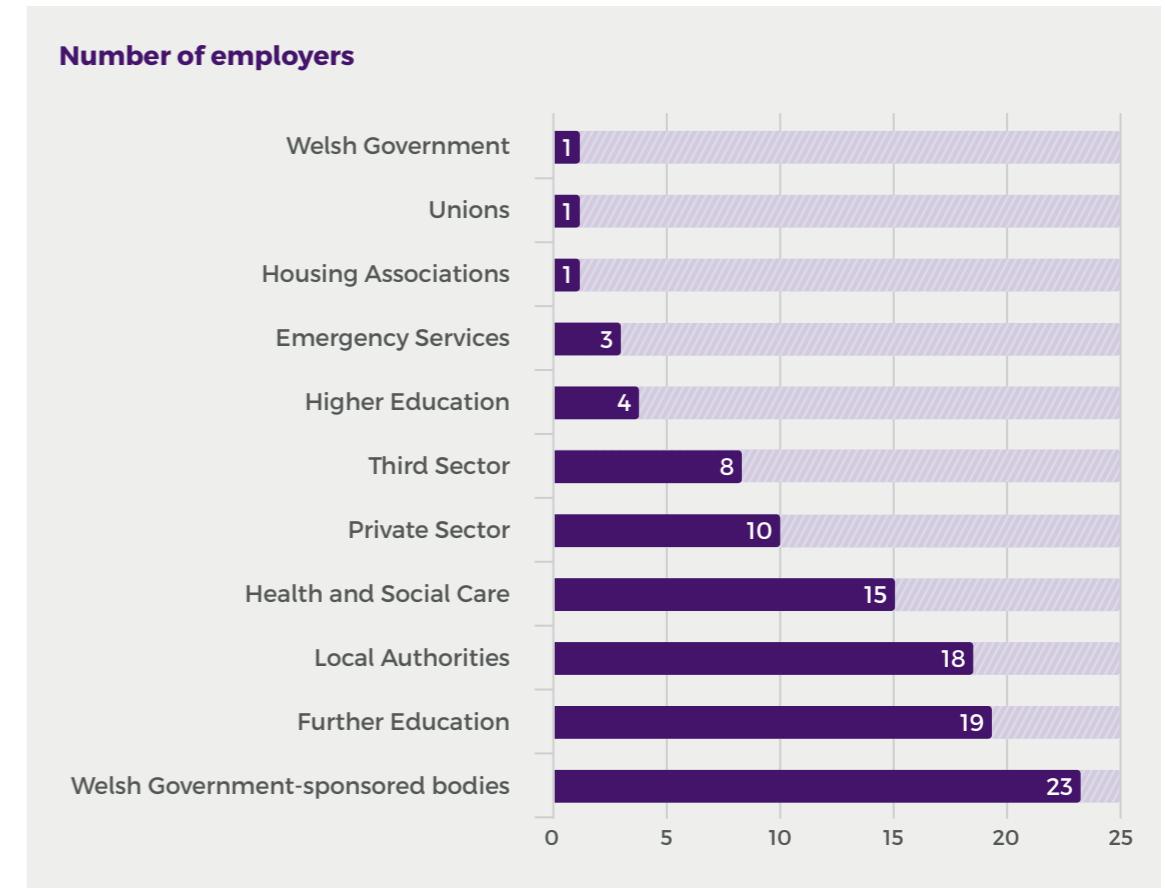
Cymraeg Gwaith/Work Welsh consists of four elements:

- ▲ Information and advice for employers.
- ▲ Online courses for beginners.
- ▲ Extended intensive courses.
- ▲ Tailored residential courses to improve confidence.

A number of promotional and engagement activities have been held with employers to raise the profile of Cymraeg Gwaith/Work Welsh and the Welsh for Adults sector in general. The response among employers has been positive.

- ▲ Information packs including case studies were produced for employers.
- ▲ Cymraeg Gwaith/Work Welsh presentations were tailored for different sectors.
- ▲ An official launch was held.
- ▲ Events were held in workplaces.
- ▲ Correspondence sent to 1,000 employers.

Here is a summary of the types of sectors and numbers of employers who have already committed to the programme:

Partneriaethau

Er mwyn cynyddu'r cyfleoedd i ddysgu a siarad y Gymraeg, mae'r Ganolfan wedi creu partneriaethau grymus gyda chyrff allweddol.

Ar y cyd ag Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, ar 22 Ebrill cynhaliwyd gwyl undydd newydd o'r enw 'Ar Lafar'. Nod yr wyl oedd rhoi cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'u Cymraeg mewn awyrgylch hwyliog y tu allan i'r dosbarth, gan ddod i wybod mwy am hanes a diwylliant Cymru ar yr un pryd.

Daeth dysgwyr ynghyd, ar bedwar safle - Sain Ffagan Amgueddfa Werin Cymru, Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Abertawe, Amgueddfa Lechi Cymru, Llanberis a'r Llyfrgell Genedlaethol yn Aberystwyth - i fwynhau gweithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg. Cafwyd ymateb cadarnhaol a bwriedir cynnal Ar Lafar eto yn 2018.

Cydweithiodd y Ganolfan â Chyngor Llyfrau Cymru ar gynllun i gyflwyno 20 o lyfrau darllen hamdden newydd i oedolion sy'n dysgu Cymraeg. Bydd y llyfrau yn adlewyrchu gwahanol lefelau'r maes ac yn cael eu cyhoeddi yn 2018.

Cyhoeddwyd dau gynllun cydweithio newydd gyda Mudiad Meithrin a Duolingo, y platfform dysgu ieithoedd digidol. Bydd y Ganoflan yn cydweithio gyda'r Mudiad i ddenu mwy o deuluoedd i ddysgu'r Gymraeg. Gyda Duolingo, bydd y Ganolfan yn caniatáu mynediad i'w hadnoddau addysgu, fel bod fersiwn Gymraeg ap Duolingo yn defnyddio'r un patrymau iaith a geirfa sy'n cael eu dysgu ar gyrsiau Cymraeg i Oedolion.

Mae'r Ganolfan yn cael cyfreithiol i drafod rhagleni teledu Cymraeg i ddysgwyr gydag S4C ac mewn cydweithrediad â'r sianel, lluniwyd gwers gyfoes yn seiliedig ar gyfres Y Gwyll. Crëwyd pecyn adnoddau mewn cydweithrediad â Nant Gwrtheyrn a Theatr Genedlaethol Cymru, yn seiliedig ar gynhyrchiad newydd Macbeth.

Partnerships

In order to increase the opportunities to learn and speak Welsh, the Centre has formed effective partnerships with key organisations.

In partnership with Amgueddfa Cymru – National Museum Wales and The National Library of Wales, on 22 April a new festival was held – 'Ar Lafar – Welsh Learners' Festival'. The festival's aim was to give learners an opportunity to use their Welsh in an informal atmosphere outside the classroom, while also finding out more about Welsh history and culture.

Learners from across Wales attended the festival, held at four sites - St Fagans National History Museum, National Maritime Museum, Swansea, National Slate Museum, Llanberis and the National Library in Aberystwyth. The festival proved popular and will be held again in 2018.

The Centre worked with the Welsh Books Council on a scheme to publish 20 new reading books for adults learning Welsh. The books will be available in 2018.

New partnerships were announced with the early years specialists, Mudiad Meithrin, and the digital language learning platform, Duolingo. The Centre will work with Mudiad Meithrin to attract more families to learn Welsh. The Centre will allow free access to its learning resources so that the Welsh version of the Duolingo app uses the same language patterns and vocabulary taught on Welsh for Adults courses.

The Centre is in regular contact with S4C regarding its Welsh language content for learners, and in partnership with the Channel, it developed a contemporary lesson based on the series Y Gwyll/Hinterland. A resources pack was produced in partnership with Theatr Genedlaethol Cymru and Nant Gwrtheyrn, based on the new Welsh-language production of Macbeth.

Lucy Owen, ei gw̄r, Rhodri Owen
a'u mab Gabriel yn lansiad
partneriaeth newydd y Ganolfan
gyda Mudiad Meithrin.

Give the opportunity to benefit
from early years services and
experiences through the
medium of Welsh

Lucy Owen, her husband, Rhodri Owen and
their son Gabriel at the launch of the Centre's
new partnership with Mudiad Meithrin.

Cefnogi Dysgwyr

Mae'r Ganolfan yn awyddus i gydweithio â phartneriaid cymunedol, yn arbennig
Canolfannau Cymraeg a Mentrau Iaith Cymru.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Ganolfan hefyd wedi cydweithio'n agos ag Eisteddfod yr Urdd a'r Eisteddfod Genedlaethol ac mae trafodaethau cadarnhaol ar y gweill gyda nifer o sefydliadau eraill. Cefnogwyd cynnal penwythnos i ddysgwyr yng Ngwersyll yr Urdd, Llangrannog a chynhaliwyd cannoedd o weithgareddau cymunedol i ddysgwyr ar draws Cymru.

Sefydlwyd grŵp cenedlaethol i rannu arfer dda ac i ystyried sut gall y darparwyr gynyddu eu cefnogaeth i ddysgwyr wrth roi cyfleoedd iddynt ymarfer y Gymraeg y tu allan i'r ystafell ddosbarth.

Supporting Learners

The Centre is pursuing opportunities to work with community partners, in particular the Welsh language Centres and Mentrau Iaith Cymru language Initiatives.

During the year, the Centre worked closely with the Urdd Eisteddfod and the National Eisteddfod of Wales and positive discussions are underway with a number of other organisations. The Centre supported a weekend for learners held at the Urdd residential centre in Llangrannog, Ceredigion and hundreds of community events for learners were held across the country.

A national group was established to share best practice and to look at how providers can increase their support for learners by giving them opportunities to practise Welsh outside the classroom.

Amcan Strategol 3: Sefydlu rhwydwaith o ddarparwyr er mwyn cynnig gwasanaeth o ragoriaeth.

Un Ganolfan Genedlaethol

11 darparwr

Cynllun Rheoli Data

Rhoddwyd ar waith un o brif argymhellion adroddiad 'Codi Polygon', sef rhesymoli nifer y sefydliadau sy'n darparu yn y maes, er mwyn codi safonau a rhannu arferion da.

Hyd nes sefydlu'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, Llywodraeth Cymru oedd yn gyfrifol am gydlynú'r maes Cymraeg i Oedolion a'i ddatblygu'n strategol ar gyfer chwe Chanolfan Cymraeg i Oedolion. Roedd y chwe Chanolfan, yn eu tro, yn cytundebu nifer o is-ddarparwyr i roi gwersi a darparu gwasanaethau atodol.

Ar ddechrau 2016, yn dilyn proses dryloyw, crëwyd rhwydwaith o 11 o ddarparwyr; daeth y drefn i rym ar 1 Awst 2016 yn barod ar gyfer y flwyddyn academaidd newydd. Bu nifer o heriau wrth gynnal yr ad-drefnu. Er hynny, sicrhawyd bod gwersi yn cael eu cynnig ym mhob rhan o Gymru yn ddi-dor i ddysgwyr.

Mae'r Ganolfan yn cydweithio'n agos â'r darparwyr a chynigiwyd cytundebau tair blynedd. Sefydlwyd trefn gyllido newydd a chytunir ar ddangosyddion perfformiad ac atebolrwydd. Bydd Fframwaith Ansawdd Cenedlaethol yn cael ei sefydlu er mwyn darparu gwasanaeth o'r safon uchaf posibl a sicrhau bod dysgwyr ledled Cymru yn cael yr un cyfleoedd.

Strategic Objective 3: Establish a network of providers to offer a service of excellence.

One National Centre

11 providers

Data Management Scheme

One of the key recommendations in 'Raising our Sights' was that the number of organisations working in the sector should be rationalised, in order to raise standards and share best practice.

Prior to the establishment of the National Centre for Learning Welsh, the Welsh Government was responsible for coordinating the Welsh for Adults sector and for developing it strategically for six Welsh for Adults Centres. The six Centres, in turn, contracted a number of sub-providers to provide lessons and supplementary services.

At the beginning of 2016, following a transparent process, a network of 11 providers was created; this new arrangement came into force on 1 August 2016 in time for the new academic year. The restructure brought with it a number of challenges. However, an unbroken programme of courses and classes was made available for learners in all parts of Wales.

The Centre works closely with the providers and three-year contracts are in place. A new finance structure was established and performance and accountability indicators are agreed jointly. A National Quality Framework will be introduced in order to provide a service of the highest possible standard and ensure learners across Wales have the same opportunities.

32

33

Estyn

Cyhoeddwyd adolygiad Estyn o waith y Ganolfan ar 21 Mehefin 2017. Mae'r Ganolfan wedi croesawu ei gasgliadau, ac mae'n edrych ymlaen at gydweithio gyda'r darparwyr i roi'r argymhellion ar waith.

Nododd yr adolygiad bod y Ganolfan yn datblygu ei rôl yn dda fel llais cenedlaethol ar gyfer y sector Cymraeg i Oedolion. Nododd hefyd ei bod yn darparu cyfeiriad strategol clir i'r sector a bod cynnydd o ran gwella a chytgordio dulliau o ddatblygu'r cwricwlwm, casglu data, datblygiad proffesiynol ac asesu ar draws y sector.

Meddai Meilyr Rowlands, Prif Arolygydd Estyn:

"Rydw i'n falch fod y Ganolfan Genedlaethol wedi ad-drefnu'r sector Cymraeg i Oedolion yn effeithiol a'i bod yn mynd i'r afael â'r heriau allweddol sy'n wynebu'r sector, fel yr amrywiad eang yn yr ymagwedd at y cwricwlwm. Mae gwaith strategol y Ganolfan Genedlaethol yn gam pwysig wrth greu cenedl ddwyieithog a chynorthwyo oedolion i wella eu medrau Cymraeg gartref ac yn y gweithle."

Cynllun Rheoli Data

Lluniwyd Cynllun Rheoli Data sy'n rhoi arweiniad ar drefniadau casglu ac adrodd ar ddata mewn modd cyson a chywir er mwyn monitro cynnydd ac adnabod tueddiadau arwyddocaol ar draws y maes. Bydd y Cynllun hwn, a gyflwynir o fis Medi 2017, yn casglu data perthnasol, ystyrlon a dibynadwy am bob un o ddysgwyr y Ganolfan trwy'r Safle Rhyngweithiol newydd. Bydd y Cynllun yn darparu darlun cenedlaethol o'r maes, yn ogystal â dadansoddiadau lleol, ac yn galluogi'r Ganolfan i gynllunio'n strategol ac adrodd ar lwyddiannau.

Y gweithlu

Tiwtoriaid yw conglafan y gwasanaeth i ddysgwyr. Mae'r Ganolfan yn ystod 2016/2017 wedi ariannu rhaglen o hyfforddiant sy'n arwain at gymhwyster cenedlaethol cydnabyddedig, ac mae'r Ganolfan wedi cychwyn ar y gwaith o gynnal ymchwil manwl i natur y gweithlu. Bydd yr ymchwil - sy'n dadansoddi'r sefyllfa bresennol o ran cymwysterau, datblygiad proffesiynol, reciwtio a phatrymau gweithio - yn bwydo Cynllun Datblygu'r Gweithlu newydd. Nod y Cynllun yw cefnogi tiwtoriaid a sefydlu rôl tiwtor fel opsiwn gyrfa cydnabyddedig sy'n atyniadol i unigolion proffesiynol o bob oed.

Estyn

Estyn's review of the Centre's work was published on 21 June 2017. The Centre has welcomed its conclusions and is looking forward to working with its providers to implement its recommendations.

The report stated that the Centre has been successful in developing its role as a national voice for the Welsh for Adults sector. It also said the Centre provides a clear strategic direction to the sector and that progress has been made in improving and coordinating methods of developing the curriculum, collecting data, professional development and assessment across the sector.

Meilyr Rowlands, Estyn Chief Inspector, said:

"I'm pleased that the National Centre has effectively re-organised the Welsh for Adults sector and is addressing the key challenges the sector faces, such as the wide variation in approach to the curriculum. "The strategic work of the National Centre is an important step in creating a bilingual nation and supporting adults to improve their Welsh language skills at home and in the workplace."

Data Management Scheme

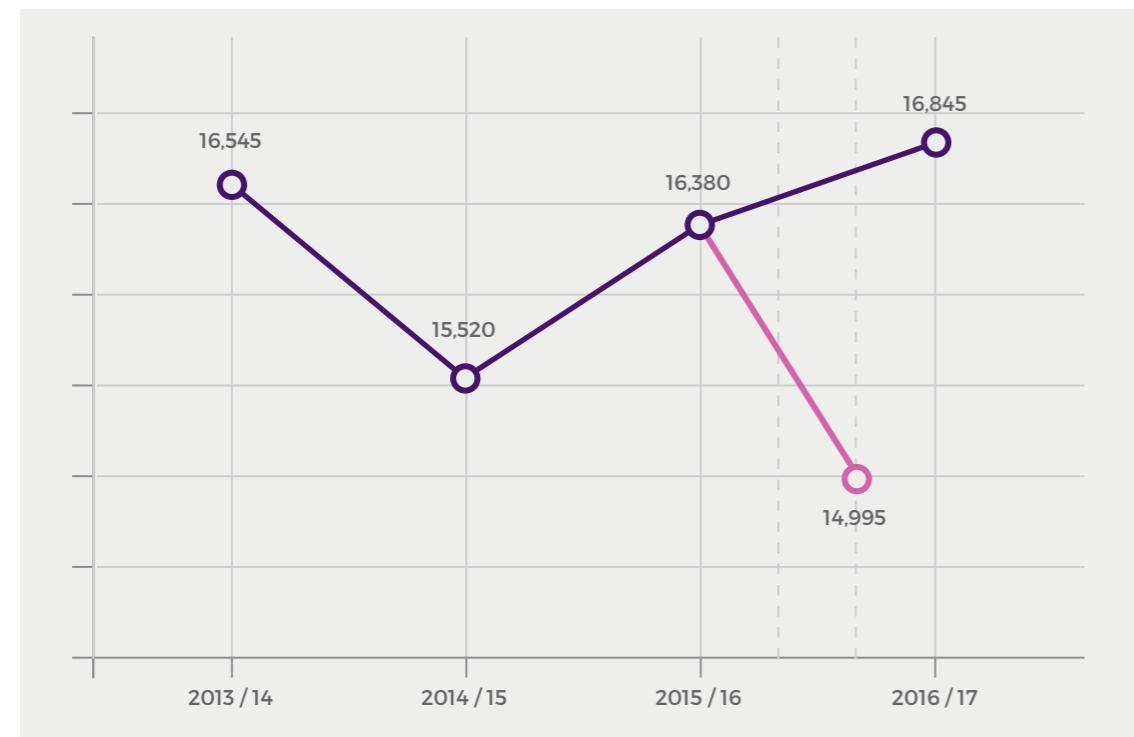
The Centre has developed a Data Management Scheme, which will be introduced from September 2017. The Scheme offers guidance on collecting and reporting on data in a consistent way in order to monitor progress and recognise significant trends across the sector. Relevant and meaningful data will be collated on each of the Centre's learners through the new Interactive Site. The Scheme will provide a national picture of the sector, as well as local analysis, and will enable the Centre to plan strategically and report on its successes.

The Workforce

Tutors are the cornerstone of the service for learners. During 2016/2017, the Centre funded a programme of training which leads to a recognised national qualification. The Centre has started a research project into the nature of the workforce. The research - which looks at qualifications, professional development, recruitment and work patterns - will inform a new Workforce Development Scheme. The aim of this Scheme is to support tutors and to establish the role of tutor as a recognised career option, attractive to professionals of all ages.

Crynodeb o dargedau'r darparwyr

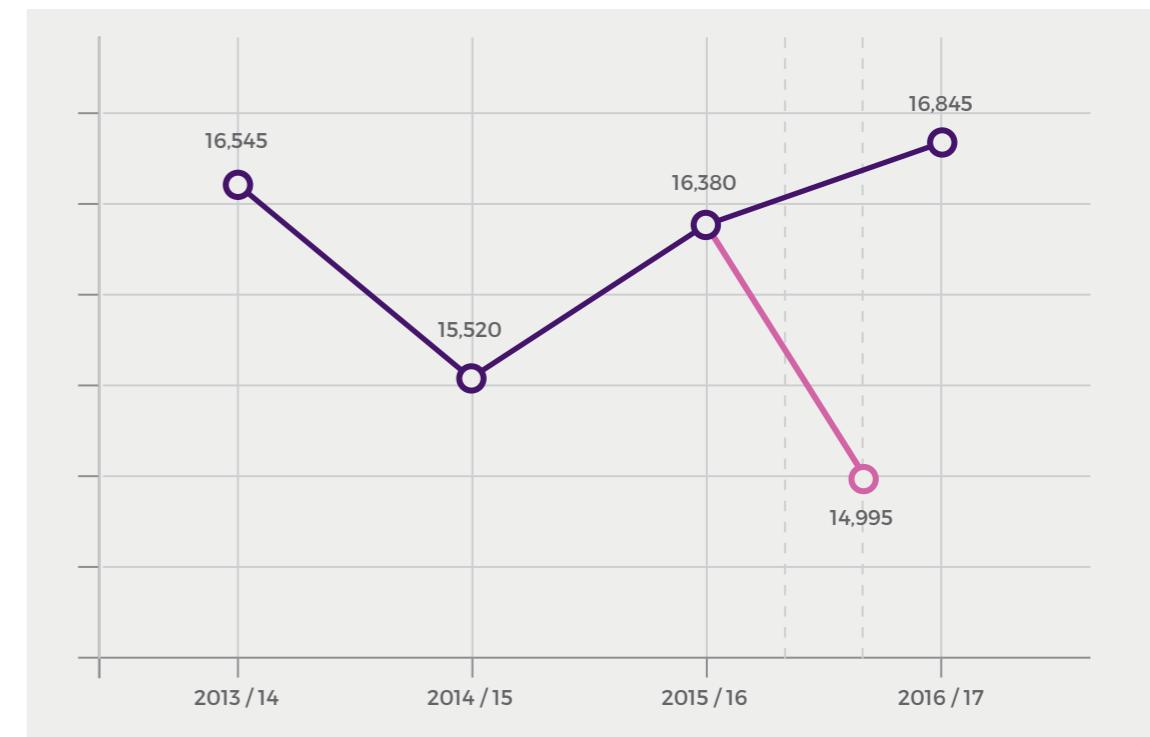
Y prif darged a gytunwyd gyda'r darparwyr ar ddechrau'r flwyddyn academaidd 2016/2017 oedd rhoi gwasanaeth i 16,845 o ddysgwyr. Ar ddiwedd yr ail dymor (Mawrth 2017), cyrhaeddwyd y swm o 14,995 sy'n argoeli'n gadarnhaol am y canlyniad ddiwedd y flwyddyn academaidd.

Mae'r Ganolfan yn gweithio gyda'r darparwyr i gynyddu nifer y cyrsiau dwys, ac i roi cynlluniau mewn lle i gynyddu'r cyfraddau dilyniant rhwng un lefel a'r llall. Datblygwyd Canllawiau Rhaglenni Dysgu am y tro cyntaf, sy'n rhoi arweiniad i ddarparwyr ar gynllunio rhaglen flynyddol.

Summary of the providers' targets

The key target agreed with providers at the beginning of the academic year 2016/2017 was to provide a service to 16,845 learners. At the end of the second term (March 2017), the number of learners had reached 14,995 which promises well for results at the end of the academic year.

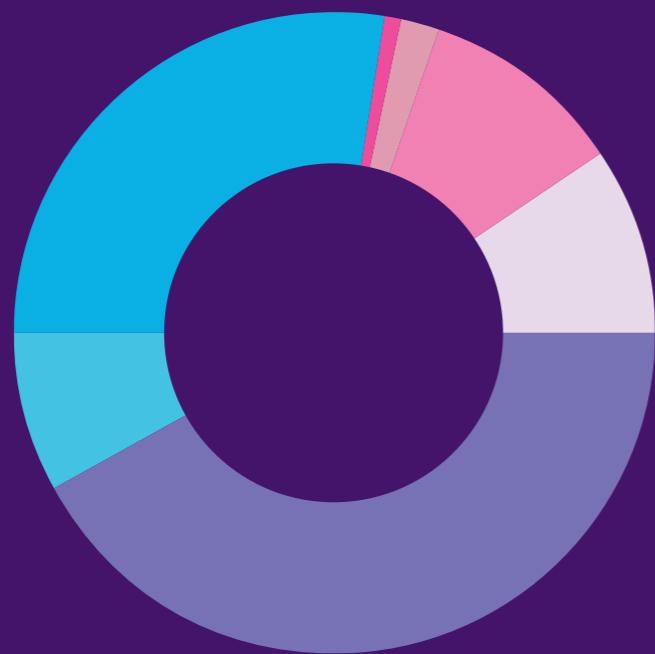
The Centre is working with its providers to increase the number of intensive courses and to implement plans to increase the levels of progression from one level to the next. Learning Programme Guidelines were developed for the first time, which give guidance to providers on drawing up their annual programme.

Ni fydd gwybodaeth ystadegol gadarn ar gael i ni ei dadansoddi ar gyfer y flwyddyn academaidd 2016/2017 tan fis Ionawr 2018, ond mae'r wybodaeth sydd wedi cael ei chasglu gan y Ganolfan hyd at Fawrth 2017 yn dangos:

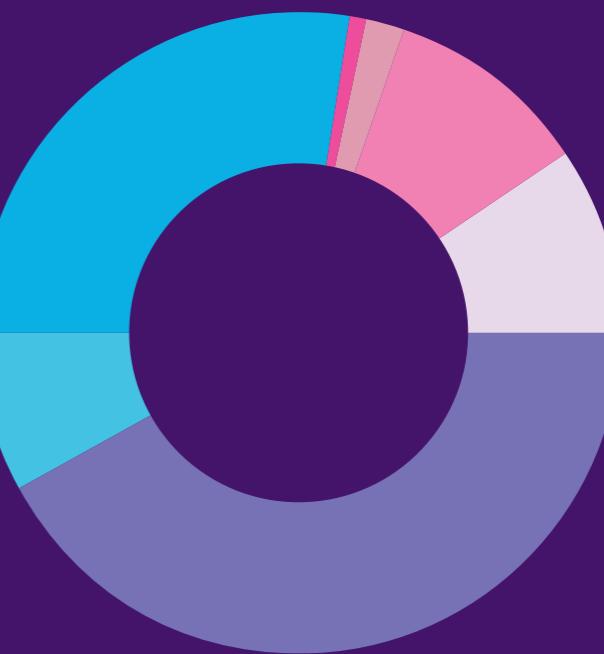
- ▲ Bod y darparwyr wedi cyrraedd dros 90% o'u targed niferoedd am y flwyddyn gyfan erbyn diwedd Tymor 2.
- ▲ Bod nifer uchel yn parhau i ddewis dechrau dysgu'r Gymraeg.
- ▲ Bod nifer sylwedol yn dysgu i lefel lle y gallant gynnal sgwrs yn Gymraeg.

Pan fydd gwybodaeth gadarnach ar gael, byddwn yn gosod targedau ystyrlon fesul darparwr ar gyfer mesur cynnydd mewn meysydd blaenoriaeth i'r Ganolfan.

Yn y flwyddyn academaidd 2017/2018 rydym yn rhagweld mai dyma fydd dwyster y cyrsiau a gynigir.

- 0.8% 260 a 300 o Oriau Cyswllt
- 1.9% 170 a 190 o Oriau Cyswllt
- 10.4% 110 a 130 o Oriau Cyswllt
- 9.3% 80 a 100 o Oriau Cyswllt
- 42.0% 50 a 70 o Oriau Cyswllt
- 7.9% Cwrs Preswyl/Bloc
- 27.6% Rhaglen agored fesul awr

Sound statistical information for the academic year 2016/2017 will not be available for us to analyse until January 2018, however the information collated by the Centre up to March 2017 shows:

- ▲ Providers had achieved over 90% of their target for the whole year by the end of Term 2.
- ▲ A high number continue to choose to start learning Welsh.
- ▲ A significant number learn to a level where they can hold a conversation in Welsh.

When more robust information is available, the Centre will set more meaningful targets for individual providers in order to measure progress in different priority areas.

In the academic year 2017/2018 we anticipate the following levels of intensity for the courses on offer.

Amcan Strategol 4: Codi proffil y maes a chynyddu'r niferoedd sy'n dechrau cyrsiau ac yn parhau i ddysgu'r Gymraeg.

Safle Rhyngweithiol
Ymgrych Farchnata Genedlaethol
Ymchwil Marchnad

Mae codi proffil y maes yn allweddol bwysig er mwyn sicrhau bod dysgu Cymraeg yn chwarae rhan amlwg yn ffyniant yr iaith.

Crëwyd brand unedig, trawiadol ar gyfer y Ganolfan a'i darparwyr, sy'n perthyn i deulu brand CYMRAEG Llywodraeth Cymru. Lluniwyd gwerthoedd brand sy'n fan cychwyn i'r holl weithgareddau marchnata:

Bydd y Ganolfan yn sicrhau bod dysgwyr o bob cefndir yn cael croeso, cefnogaeth ac anogaeth ar eu taith i ddysgu'r iaith. Bydd y Ganolfan yn gwneud ei gwaith yn broffesiynol, yn flaengar a chydag ymrwymiad.

Datblygwyd Strategaeth Farchnata a Chyfathrebu a chomisiynwyd prosiect ymchwil fel rhan o Omnibws Cymru Beaufort Mawrth 2016 i ddod i adnabod cynulleidfa oedd y Ganolfan yn well - yn ddarpar ddysgwyr ac yn ddysgwyr cyfredol.

Dangosodd yr ymchwil bod pobl yn dysgu'r Gymraeg am wahanol resymau - i gefnogi plant mewn addysg Gymraeg, i ymestyn cyfleoedd gwaith, oherwydd ymdeimlad o wreiddiau neu hunaniaeth, neu fel sialens bersonol. Ar sail y canlyniadau, lluniwyd ymgyrchoedd marchnata ar y thema 'rhesymau dros ddysgu.'

Strategic Aim 4: Raise the profile of the sector and increase the numbers who start courses and continue to learn Welsh.

Interactive Site
National Marketing Campaign
Market Research

Raising the sector's profile is vital, in order to ensure learning Welsh plays a key role in the future growth of the language.

A strong, united brand was created for the Centre and its providers, which sits alongside the Welsh Government's 'CYMRAEG' brand family. Brand values were drawn up, which are the starting point for all the Centre's marketing activities:

The Centre will ensure learners of all backgrounds are welcomed, supported and encouraged on their journey to learning the language. The Centre will conduct its work professionally, progressively and with commitment.

A Marketing and Communications Strategy was developed and a research project commissioned as part of the March 2016 Beaufort Wales Omnibus Survey, in order to get to know the Centre's audiences - both prospective and current learners - better.

The research showed people learn Welsh for all sorts of reasons - to support children in Welsh-medium education, to widen job choices, because of a feeling of identity or roots or as a personal challenge. Based on these results, marketing campaigns following the theme 'reasons for learning' were developed.

Learn Welsh with us Dysgwch Gymraeg gyda ni

01443 483 600

Basic
Courses
Mediad

Yn genedlaethol mae'r Ganolfan yn canolbwyntio ar ddulliau torfol, Cymru gyfan o farchnata; mae sicrhau presenoldeb gweledol yn y gymuned – gan gynnwys dulliau wyneb-yn-wyneb ac yn y papurau lleol – yn flaenoriaeth i'r darparwyr. Mae pwyslais hefyd ar sicrhau presenoldeb cadarn ar y cyfryngau cymdeithasol.

Mae'r Ganolfan yn trafod y cynlluniau marchnata gyda'r darparwyr fel bod y gwaith cenedlaethol a lleol yn cydblethu ac yn sicrhau'r effaith orau bosibl.

Yn ogystal â phrif ymgyrch reciwtio dros yr haf i dargedu cyrsiau mis Medi, ac is-ymgyrch reciwtio i dargedu cyrsiau mis Ionawr, mae ymgyrchoedd eraill yn cael eu cynnal gydol y flwyddyn i ennyn dilyniant a diddordeb ac i roi argraff bositif o ddysgu'r Gymraeg.

Cefnogodd y Ganolfan ymgyrch Dydd Miwsig Cymru Llywodraeth Cymru trwy gomisiynu rhaglen radio wedi'i chyflwyno gan ddysgwyr a ddarlleddwyd ar wefan Cymru FM. Cynhyrchwyd astudiaethau achos o ddysgwyr oedd wedi'u denu at y Gymraeg oherwydd eu hoffter o gerddoriaeth Gymraeg.

Nationally, the Centre's focus is on pan-Wales, mass media marketing methods; ensuring a visual presence in the community – including face-to-face methods and in the local press – is a key priority for providers. There is also an emphasis on maintaining a strong presence on social media.

The Centre discusses marketing plans with its providers so that both national and local activities dovetail, in order to achieve maximum impact.

A main summer recruitment campaign targets September courses, while a secondary recruitment campaign targets January courses. Other campaigns are held during the year to maintain interest, encourage progression and create a positive impression of learning Welsh.

The Centre supported the Welsh Government's Dydd Miwsig Cymru celebration of Welsh language music by commissioning a radio programme presented by learners and broadcast on the Cymru FM website. Case studies of people who were inspired to learn Welsh because of a love of Welsh music were also produced.

Safle Rhyngweithiol

Mae creu un Safle Rhyngweithiol pwerus i fod yn brif bwynt cyswllt cenedlaethol ar gyfer yr holl faes wedi bod yn flaenoriaeth i'r Ganolfan.

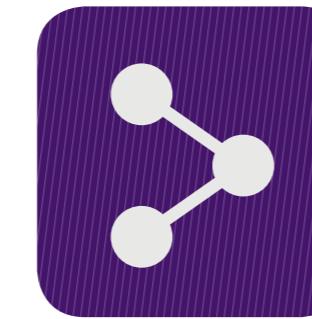
Mae'r Safle yn greiddiol i waith datblygu'r maes a bydd yn cwmpasu'r canlynol:

Gwefan -
gan gynnwys
gwybodaeth, newyddion
ac am y tro cyntaf
erioed, y gallu i chwilio a
thalu ar-lein am gyrsiau
ledled Cymru.

**System Rheoli
Gwybodaeth -**
system gynhwysfawr i
gasglu gwybodaeth am
ddysgwyr, gan adnabod
cynnydd a phatrymau
dysgu.

**Platfform Dysgu
Digidol -**
cyfleoedd dysgu
ar-lein rhyngweithiol
- yn gyrsiau ac yn
weithgareddau.

Bydd y Safle yn cynnig agweddau arloesol i'r maes gan gynnwys tiwtor rhithiol i ateb
cwestiynau gan ddysgwyr, cymuned i diwtoriaid rannu arferion da a thrafod gyda'i
gilydd, system ymgysylltu ac annog dysgwyr yn ystod eu taith iaih.

Mae rhan gyntaf y Safle, y wefan, wedi'i lansio, a bydd yr elfennau eraill yn cael eu
cyflwyno gam wrth gam. Bydd y Safle hefyd yn cael ei ddefnyddio i gasglu barn
dysgwyr am bob agwedd ar y gwasanaeth sy'n cael ei gynnig iddynt gan arwain at
welliannau yn y ddarpariaeth.

Cyfeiriad y Safle yw dysgucymraeg.cymru neu learnwelsh.cymru.

Interactive Site

The development of one powerful Interactive Site as a national point of contact for
the sector has been a priority for the Centre.

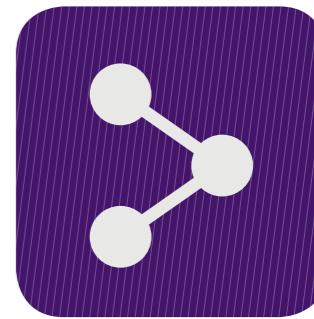
The Site is key to developing the sector and it encompasses the following:

Website -
including information,
news and for the first
time, the ability to
search and pay online
for courses across Wales.

**Content Management
System -**
a comprehensive system
to collect data on learning
activities and monitor
progress and learning
outcomes.

**Digital Learning
Platform -**
opportunities to learn
online, whether courses
or activities.

The Site will introduce pioneering approaches to the sector including a virtual tutor
to answer learners' questions, a community for tutors to discuss ideas and share best
practice and a system to engage with and encourage learners during their language
journey.

The first stage of the Site, the website, has been launched, with the other elements
introduced in phases. The Site will also be used to collect learners' opinions about every
aspect of the service on offer to them, leading to improvements in the provision.

The Site's address is learnwelsh.cymru or dysgucymraeg.cymru

Amcan Strategol 5: Sefydlu a chynnal gweithdrefnau i gefnogi'r gwasanaeth.

Buddsoddiad Ychwanegol
Lleihau Brigdorri
Stwythurau Rheoli Cadarn
Sefydlu Cynllun Rheoli Data

Crynodeb o'r gyllideb

Yn ystod y flwyddyn academaidd 2016/2017 derbyniodd y Ganolfan £1,852,000 tuag at y gwaith o roi arweiniad strategol i'r maes a datblygu adnoddau cenedlaethol, a £8,810,000 i'w ddosbarthu i'w ddarparwyr ledled Cymru. Yn ogystal, derbynwyd swm o £1,002,080 (pro rata ar gyfer y flwyddyn academaidd) tuag at y cynllun Cymraeg Gwaith/Work Welsh. Bydd cyfrifon llawn ar gyfer y flwyddyn academaidd 2016/2017 yn cael eu cyhoeddi ym mis Rhagfyr 2017.

Un o argymhellion 'Codi Polygon' oedd y dylid lleihau'r brigdorri, sef y swm a gymerwyd gan sefydliadau tuag at gostau canolog. Mae'r Ganolfan wedi cyflawni hyn gan sicrhau bod y cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer y brigdorri gan sefydliadau sy'n darparu'r gwasanaeth o dan 15% am y tro cyntaf.

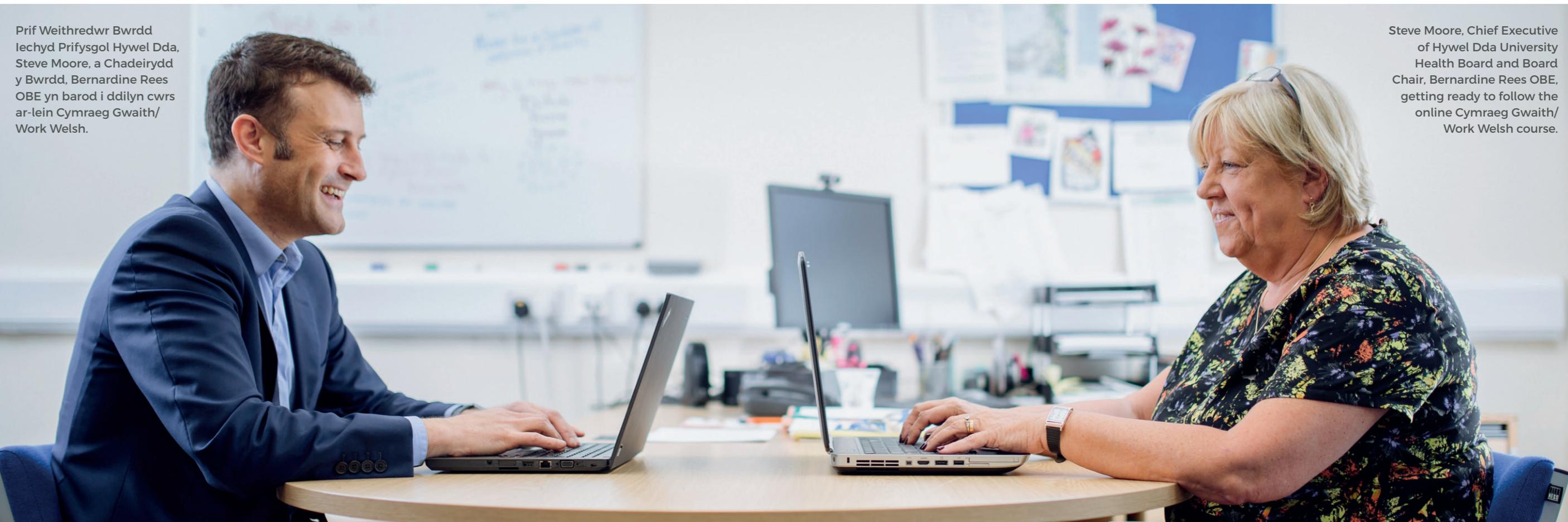
Strategic Objective 5: Establish and maintain service support procedures.

Additional Investment
Reduce top-slicing
Robust Management Systems
Establish a Data Management Scheme

Budget summary

During the academic year 2016/2017 the Centre received £1,852,000 towards the work of setting strategic direction to the sector and of developing national resources; £8,810,000 was distributed to providers across Wales. In addition, the sum of £1,002,080 (pro rata for the academic year) was awarded to the Cymraeg Gwaith/Work Welsh programme. Full accounts for the academic year 2016/2017 will be published in December 2017.

One of the recommendations made in 'Raising our sights' was that the providers' top-slicing fee should be reduced – i.e. the sum taken by establishments towards central costs. The Centre has achieved this aim, ensuring the national average for establishments is for the first time below 15%.

Prif Weithredwr Bwrdd
Iechyd Prifysgol Hywel Dda,
Steve Moore, a Chadeirydd
y Bwrdd, Bernardine Rees
OBE yn barod i ddilyn cwrs
ar-lein Cymraeg Gwaith/
Work Welsh.

Steve Moore, Chief Executive
of Hywel Dda University
Health Board and Board
Chair, Bernardine Rees OBE,
getting ready to follow the
online Cymraeg Gwaith/
Work Welsh course.

Crynodeb o gyllideb pob darparwr ar gyfer y flwyddyn academaidd 2016/2017

Ardal	Sefydliad	Dyraniad
Gwynedd, Môn, Conwy	Prifysgol Bangor/ Grŵp Llandrillo Menai	£1,557,580
Dinbych, Fflint, Wrecsam	Coleg Cambria/ Popeth Cymraeg	£1,066,320
Ceredigion, Powys, Sir Gâr (rhan benodol o'r ddarpariaeth)	Prifysgol Aberystwyth	£1,174,440
Sir Gâr (rhan benodol o'r ddarpariaeth)	Cyngor Sir Gâr	£150,000
Abertawe, Castell-nedd Port Talbot	Prifysgol Abertawe	£900,305
Penfro	Cyngor Sir Benfro	£283,965
Mynwy, Casnewydd, Blaenau Gwent, Torfaen, Caerfili	Coleg Gwent	£1,176,465
Bro Morgannwg	Cyngor Sir Bro Morgannwg	£283,840
Caerdydd	Prifysgol Caerdydd	£1,008,420
Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tudful, Pen-y-bont ar Ogwr	Prifysgol De Cymru	£1,038,665
Cenedlaethol	Canolfan Nant Gwrtheyrn	£170,000

Llywodraethiant

Cwmni Cyfyngedig dan warant a heb gyfalaf cyfrannau yw'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Unig aelod y cwmni o dan y Memorandwm Cymdeithasu yw Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant. Penodwyd Bwrdd Cyfarwyddwyr, sef:

- ▲ Yr Hybarch Randolph Thomas (Cadeirydd)
- ▲ Eifion Griffiths
- ▲ Maria Stedman
- ▲ Dr Haydn E Edwards

Adrian Evans yw Ysgrifennydd y Cwmni.

Funding summary for each provider for the academic year 2016/2017

Area	Establishment	Grant
Gwynedd, Anglesey, Conwy	Bangor University/ Grŵp Llandrillo Menai	£1,557,580
Denbigh, Flint, Wrexham	Coleg Cambria/ Popeth Cymraeg	£1,066,320
Ceredigion, Powys, Carmarthenshire (a specific part of the provision)	Aberystwyth University	£1,174,440
Carmarthenshire (a specific part of the provision)	Carmarthenshire County Council	£150,000
Swansea, Neath and Port Talbot	Swansea University	£900,305
Pembrokeshire	Pembrokeshire County Council	£283,965
Monmouth, Newport, Blaenau Gwent, Torfaen, Caerphilly	Coleg Gwent	£1,176,465
Vale of Glamorgan	The Vale of Glamorgan Council	£283,840
Cardiff	Cardiff University	£1,008,420
Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tydfil, Bridgend	University of South Wales	£1,038,665
National	Nant Gwrtheyrn residential centre	£170,000

Governance

The National Centre for Learning Welsh is a Limited Company under guarantee without capital shares. The only member of the company under the Articles of Association is the University of Wales Trinity Saint David. A Board of Directors has been appointed:

- ▲ The Venerable Randolph Thomas (Chair)
- ▲ Eifion Griffiths
- ▲ Maria Stedman
- ▲ Dr Haydn E Edwards

Adrian Evans is the Company Secretary.

Mae agweddau cyfansoddiadol a chorfforaethol y Ganolfan yn gyfrifoldeb i'r Bwrdd Cyfarwyddwyr. Bwrdd Cyfarwyddwyr Cwmni y Ganolfan sydd yn sicrhau rheolaeth ariannol briodol a thyrolyw ynghyd â rheolaeth risg gadarn a chyson. Bwrdd Cyfarwyddwyr y Ganolfan fydd yn sicrhau perfformiad yn erbyn prif ddangosyddion perfformiad corfforaethol y Cwmni.

Cyfarfu'r Bwrdd Cyfarwyddwyr yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn a chynhaliwyd y Cyfarfod Blynnyddol cyntaf ar 8 Mehefin 2017.

O dan Erthyglau Cymdeithasu y Cwmni, sefydlwyd Bwrdd Ymgynghorol. Swyddogaeth Bwrdd Ymgynghorol y Ganolfan o dan yr Erthyglau Cymdeithasu yw sicrhau bod y Ganolfan:

- ▲ yn cyflawni ei hamcanion strategol o ran y maes Cymraeg i Oedolion trwy weddnewid y ddarpariaeth i ddysgwyr.
- ▲ yn cyflenwi gwasanaethau i'r maes Cymraeg i Oedolion yn unol â'r weledigaeth a'r blaenoriaethau a gyflwynwyd yn y cais llwyddiannus i Lywodraeth Cymru.
- ▲ yn cytuno ar dargedau cenedlaethol ar gyfer y maes.

Aelodau'r Bwrdd Ymgynghorol, a benodwyd trwy broses agored, yw:

- ▲ Dr Haydn E Edwards (Cadeirydd)
- ▲ Merfyn Morgan
- ▲ Tim Hartley
- ▲ Ann Jones
- ▲ Ann Hughes
- ▲ Owain Gruffydd

Gwasanaethodd Nia Parry ar y Bwrdd hefyd tan Chwefror 2017.

Mae gwaith y Ganolfan hefyd yn cael ei archwilio gan Bwyllgor Craffu annibynnol a sefydlwyd gan y Llywodraeth. Aelodau'r Pwyllgor Craffu yw:

- ▲ Steve Morris (Cadeirydd)
- ▲ Anna Skalistira-Bakratseva
- ▲ Dr Helen Barlow
- ▲ Richard Houdmont
- ▲ Yr Athro Huw Williams

The corporate and constitutional aspects of the Centre are the responsibility of the Board of Directors. The Board of Directors ensures appropriate and transparent financial management, in addition to robust and consistent risk management. The Board of Directors will ensure performance against the Company's key corporate performance indicators.

The Board of Directors met regularly during the year and the first Annual Meeting was held on 8 June 2017.

Under the Company's Articles of Association, an Advisory Board was appointed. The role of the Advisory Board is to ensure the Centre:

- ▲ Meets its strategic objectives for the Welsh for Adults sector by transforming the provision for learners.
- ▲ Supplies services to the Welsh for Adults sector in line with the vision and priorities presented in the successful bid to the Welsh Government.
- ▲ Agrees national targets for the sector.

The Advisory Board's members were appointed following an open process:

- ▲ Dr Haydn E Edwards (Chair)
- ▲ Merfyn Morgan
- ▲ Tim Hartley
- ▲ Ann Jones
- ▲ Ann Hughes
- ▲ Owain Gruffydd

Nia Parry served on the Board until February 2017.

The Centre's work is also examined by an independent Scrutiny Committee set up by the Welsh Government. The Scrutiny Committee's members are:

- ▲ Steve Morris (Chair)
- ▲ Anna Skalistira-Bakratseva
- ▲ Dr Helen Barlow
- ▲ Richard Houdmont
- ▲ Professor Huw Williams

Staffio

O dan arweiniad y Prif Weithredwr, mae'r Ganolfan wedi'i rhannu'n dair cyfarwyddiaeth. Y Gyfarwyddiaeth Strategol, o dan arweiniad Helen Prosser, sy'n gyfrifol am agweddau cwricwlaid; y Gyfarwyddiaeth Systemau, o dan arweiniad Dona Lewis, sy'n gyfrifol am gyllid a systemau rheoli perfformiad a'r Gyfarwyddiaeth Marchnata a Chyfathrebu, o dan arweiniad Hannah Thomas, sy'n gyfrifol am hyrwyddo'r maes.

Mae aelodau staff y Ganolfan yn gweithio o'r pencadlys yng Nghaerfyddin a swyddfeydd yng Nghaerdydd, Aberystwyth, Llanelwedd, Bangor a Threorchfa.

Staffing

Under the Chief Executive's leadership, the Centre is split into three directorates. The Strategic Directorate, led by Helen Prosser, is responsible for curricular aspects; the Systems Directorate, led by Dona Lewis, is responsible for finance and performance management systems and the Marketing and Communications Directorate, led by Hannah Thomas, is responsible for promoting the sector.

The Centre's members of staff work at its headquarters in Carmarthen and from offices in Cardiff, Aberystwyth, Northop, Bangor and Treforest.

Cysylltwch â ni:

Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol
Heol y Coleg
Caerfyrddin
SA31 3EP

Ffôn: 0300 3234324
swyddfa@dysgcymraeg.cymru

dysgcymraeg.cymru

Contact us:

National Centre for Learning Welsh
College Rd
Carmarthen SA31 3EP

Telephone: 0300 3234324
office@learnwelsh.cymru

learnwelsh.cymru